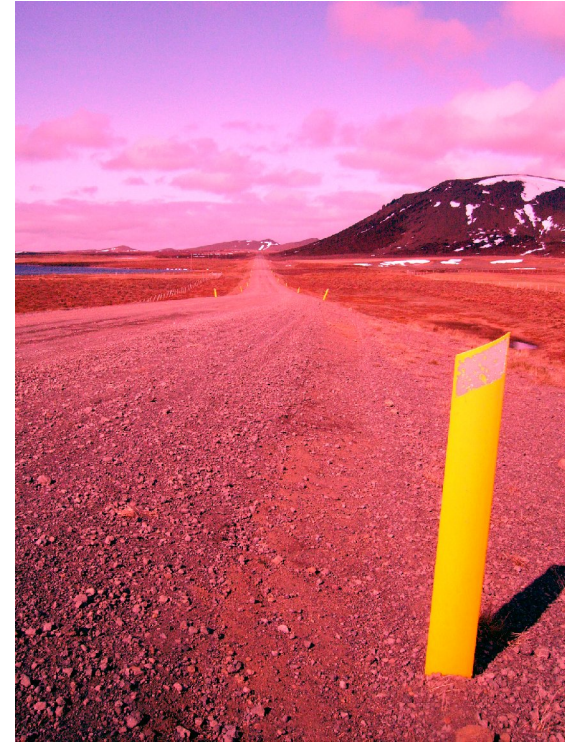

Fredrik Schützer *1985 är född i Karlstad och studerar för Hans Pålsson på Musikhögskolan i Malmö, för Gabriele Katthän på LIMUS i Lund och har tagit master classer för bl.a. Jens Harald Bratlie, Tamás Ungár och Andrea Padova. Han är också lärare i piano och musiklära på LIMUS, samt knuten till Odeum som pianist på deras dirigentkurser. Hösten 2014 är han antagen till den solistiska diplomutbildningen vid Musikhögskolan i Malmö.

www.mhm.lu.se
www.odeum.lu.se
www.lundsmusiksalong.se

Omslagsfoto från Húsavík, Island, 2006

En milstolpe i maj

Examenskonsert för Fredrik Schützer, klassiskt solopiano

Universitetsaulan, 31/5 17.00 2014

Program

JS Bach Partita i C-moll (1727)

1. Sinfonia: Grave – Andante
2. Allemande
3. Courante
4. Sarabande
5. Rondeaux
6. Capriccio

”Komponerade för musikälskare, för att uppfriska deras själar”

- så beskrev Bach de sex partitorna, verk som gjorde stor succé redan under hans livstid. De släpptes först en och en, med start 1726, och såldes sedan tillsammans, som hans första band av Klavier-Übung (Klaverövning) vid Leipzig Fair 1731.

Partitorna består av sex eller sju danssatser som bjuder på en mångfald av stilar och affekter. De höjde ribban för dåtidens klaverteknik och kunde få en skicklig spelare att glänsa.

Partitan i C-moll har en värdig, dramatisk inledning som leder över i ett lyriskt andante och en energisk fuga - allt inom samma sats. Allemanden är återhållsam och melodisk medan Couranten, en krävande konnärsdans, briljerar i komplexa rytmer.

De två sista satserna är stående bevis för att musik i moll inte behöver vara sorglig. Här höjer Bach temperaturen med en pigg Rondeaux som låter pianot härma två flöjter, för att avsluta med ett kraftfullt och atletiskt Capriccio där studsande basgångar tar plats över hela registret.

Clementi Sonat i F-moll, Op.13/6 (1785)

1. Allegro agitato
2. Largo e sostenuto
3. Presto

Muzio Clementi spelade en viktig roll i att realisera det moderna pianots möjligheter. Som turnerande supervirtuos visade han upp nya hisnande sätt att spela, och som kompositör kom han med expressiva friheter som förebådade Beethoven. I en tid när pianoinstrumentet genomgick en avgörande utveckling var han själv med och byggde flyglar, gav ut ny musik och komponerade tekniska övningar.

Sonaten i F-moll är ett mörkt verk som excellerar i kontraster. Den första satsen är full av oro och rör sig i sugande triolrytmer. Den andra inleder med skarpa dissonanser och mynnar ut i klagande frågor. Gemensamt för båda är att de skiftar mellan starkt och svagt på ett ögonblick – milda stämningar bryts av hätska ackord, melodilinjer dör plötsligt bort i tystnad.

I det avslutande Prestot visar sig virtuosens Clementi i snabba löpningar och passagespel, men även här uteblir seger och stabilitet, och musiken försvinner bort i ett olycksbådande fade-out.

Albéniz Iberia: Bok I (1909)

1. Evocación
2. El Puerto
3. El Corpus en Sevilla

Detta är första bandet av Iberia, ett verk i fyra böcker och en stor pianosvit om den spanska halvöns alla rytmer, danser, människor och färger. I första stycket Evocación målar Albéniz med suddiga, avlägsna klanger för att bädda in landets historia i nostalgisk dimma. Den introverta stämningen bryts först när en elegant folkmelodi börjar sträva uppåt.

I det andra stycket El Puerto byter tonsättaren scen totalt. Här skildras kuststaden Cadiz stökiga hamnliv med bullriga ackord och briljanta rytmer.

Dessa pekar vidare mot El Corpus en Sevilla, bokens höjdpunkt, en musikalisk skildring av en festival på Sevillas gator. Här varvas resonanta orkesterackord med flamencogitarrer och marschrytmer. Den magiska mittendelen bärs framåt av av en saeta, en starkt religiös sång som används under processioner. Titeln på stycket syftar på Corpus Christi-festivalen i Sevilla, där ett följe bär fram bilder av jesubarnet och olika helgon medan barn sjunger och dansar omkring dem.

PAUS

Johan-Magnus Sjöberg

Mondo (2014)

för sceniskt piano – uruppförande!

1. Förnekelse
2. Ilska
3. Köpslående
4. Depression
5. Acceptans

Detta personliga beställningsverk är en del av pianistens examensarbete om "sceniskt piano": en kombination av klassiskt pianospel och sceniska gester. Verkets idé bygger på Kübler-Ross "fem stadier av sorg" och skildrar hur dessa tillstånd kan gestaltas av en klassisk pianist.

Att hantera flygeln experimentellt kan lätt bli ett självändamål. Målet med Mondo är att det sceniska ska stå i tjänst hos det personliga. Johan-Magnus Sjöberg har med sin musik och sina scenanvisningar lagt fokus på det omedelbara uttrycket. Här framträder spelaren som löjlig och hotfull, resignerad och hoppfull, om vartannat.

Mondo betyder "värld" på italienska och är samtidigt slang för "extremt mycket" - en passande titel för en sörjande människas inre motsättningar. Att få utveckla detta verk tillsammans med tonsättaren har varit oerhört positivt och frigörande.

Liszt

Sonat i H-moll (1853)

Liszts mäktiga H-mollsonat har fascinerat musiker och musikkvetare i över hundrafemtio år. Det var den första stora pianosonat som inte delade upp musiken i separata satser utan byggde in allt material i ett oavbrutet flöde. Som musikalisk arkitektur har den analyserats ur alla tänkbara vinklar. Som pianostycke har den varit en stående utmaning till spelarens vilja, styrka, uthållighet och fantasi.

Till skillnad från många andra av Liszts verk som inspirerats av litteratur och religion, är sonaten inte programmusik – den "handlar" inte om någonting. Ändå är den musikaliska berättelsen så stark att många gjort kopplingar till såväl legenden om Faust som den kristna skapelsemyten.

Som helhet visar H-mollsonaten upp Liszts hela musikaliska bredd. Här finns det teatrala, i styckets ödesmättade inledning och i recitativet, när musiken börjar prata och predika. Här finns det milda och ödmjuka, i det svävande andratemat och den långa sjungande mellandelen. Här finns glittrande virtuosa passager och glänsande drillar som hämtats från Liszts kringflackande år som charmerande pianosolist. Här finns de orkestrala tankarna när musiken börjar klättra ut över hela klaviaturen. Och här finns respekten för Bach och äldre tiders polyfoni när mellandelens lugn avbryts av en kall fuga.

Trots att sonaten är ett genomkomponerat verk går det också att betrakta stycket som en lång fantasi. Då blir det ett spontant utbrott av romantisk eld och poesi som slutar först när alla upplevelser är genomlevda och en kort, djup baston är det enda som återstår.

Här är de litterära texter som pianisten fått läsa inför varje sats i Mondo, som ett slags mantra:

Förnekelse

The thought came over me that never would one full and absolute moment, containing all the others, justify my life, that all of my instants would be provisional phases, annihilators of the past turned to face the future, and that beyond the episodic, the present, the circumstantial, we were nobody.

- Borges

llska

Kronblad av blod
slår ut
i formalin

- Helena Boberg

Köpslående

Något kämpar för att få röst. Och något kämpar inte.

- Katarina Frostenson

Depression

Pain has an element of blank;
It cannot recollect
When it began, or if there were
A day when it was not.

It has no future but itself,
Its infinite realms contain
Its past, enlightened to perceive
New periods of pain.

- Emily Dickinson

Acceptans

Jag försökte flytta på hålet
men därunder låg ett annat hål
som jag föll igenom
gång på gång, ett O. & det
var mitt lufthål. Jag andades genom det.

Jag tog med mig hålet in i mitt hål
och blev luften som jag föll igenom.

- Christian Hawkey